

רע"פ 1596/16 - סלימאן מוחתסב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1596/16

לפני: המבקש:
כבוד השופט ח' מלצר
סלימאן מוחתסב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז לוד (כב' השופטים: הנשיא א' טל, ד' מרשק-מרום וד"ר ש' בורנשטין) מתאריך 26.01.2016, ב-עפ"ג 40816-07-15

בשם המבקש: עו"ד יוסי זילברברג

החלטה

1. בפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז לוד (כב' השופטים: א' טל (נשיא), ד' מרשק-מרום וד"ר ש' בורנשטין) ב-עפ"ג 40816-07-15, במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופט א' הימן), ב-ת"פ 26676-09-13.

במסגרת גזר הדין הושתו על המבקש העונשים הבאים: 24 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו (בין התאריכים: 03.09.2013-27.08.2013), 9 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים מיום שחרורו לא יעבור עבירה נגד רכוש מסוג פשע, ו-5 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים מיום שחרורו לא יעבור עבירה נגד רכוש מסוג עוון.

2. בתאריך 23.09.2014, איהאב ספיאן (להלן: ספיאן), והמבקש הורשעו, על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, הכולל אחד עשר אישומים, ואשר תמציתו מפורט להלן:

(א) האישומים הראשון, החמישי, השישי, השמיני והתשיעי יוחסו לספיאן בלבד.

(ב) באישום השני נטען כי בתאריך 26.08.2013, המבקש החזיק בכרטיס חיוב מזויף, שעל גביו מוטבע מספר מסוים, ואילו בפס המגנטי שבו צרובים פרטי כרטיס חיוב שמספרו אחר. בהמשך נטען כי המבקש החזיק בתוך רכב מסוג שברולט רכוש שהושג בפשע, ואשר נרכש באמצעות כרטיסי חיוב מזויפים על ידי ספיאן ואחרים, שזהותם אינה ידועה למשיבה, כמפורט באישומים השלישי והרביעי שבכתב האישום. בכתב האישום המתוקן נטען עוד כי בסמוך למתואר לעיל, נמצאה על ידי אזרח תעודת זהות מזויפת על שמו של נביל מוחתסב, ובה תמונתו של המבקש, אשר זויפה עבור המבקש בידי אחר, שזהותו אינה ידועה למשיבה. לפי הנטען, בתוך תעודת הזהות הנ"ל היו שלושה כרטיסי חיוב מזויפים, שפרטיהם צוינו בכתב האישום המתוקן.

(ג) באישום השלישי נטען כי בשני מקרים בתאריך 26.08.2013, השתמש אחר בפרטי כרטיס חיוב מזויף מסוים, בכוונה להונות, בכך שביצע באמצעותו עסקאות אשראי לצורך רכישת ביגוד, וזאת בצוותא חדא עם שני אחרים, שזהותם אינה ידועה למשיבה והחייבים היו בסך של 1,949.40 ש"ח (בשעה 16:07), ובסך של 1,329.20 ש"ח (בשעה 16:09). לפי הנטען, בהמשך למתואר לעיל, אחר השתמש בפרטי כרטיס חיוב מזויף מסוים אחר בכוונה להונות, בכך שביצע באמצעותו עסקת אשראי לרכישת ביגוד ושילם באמצעותו סך של 2,469 ש"ח. עוד נטען כי בהמשך לכך, המבקש קיבל לידיו רכוש, שנקנה באמצעות כרטיסי החיוב המזויפים הנ"ל, והחזיק בו בתוך רכב מסוג שברולט שבחזקתו, וזאת עד לתפיסתו בידי שוטרים באותו היום.

(ד) באישום הרביעי נטען כי בתאריך 26.08.2013, השתמש אחר, בצוותא חדא עם אחרים, בפרטי כרטיס חיוב מזויף מסוים, בכך שביצע באמצעותו עסקת אשראי לרכישת בשמים ושילם עבורה סך של 1,627 ש"ח. בהמשך לכך, נטען כי המבקש קיבל לידיו את הרכוש שנקנה באמצעות כרטיס החיוב המזויף, והחזיק בו בתוך רכב השברולט, עד לתפיסתו בידי שוטרים.

(ה) באישום השביעי נטען כי בתאריך 25.8.2013, ספיאן והמבקש השתמשו בצוותא בפרטי כרטיס חיוב מזויף מסוים, בכוונה להונות, בכך שביצעו באמצעותו עסקת אשראי לרכישת נעליים, וניסו לשלם סכום בסך 930 ש"ח, אולם העסקה לא אושרה. לפי הנטען בכתב האישום המתוקן, בהמשך אותו ערב, ספיאן והמבקש השתמשו בצוותא חדא בפרטי כרטיס חיוב מזויף אחר בכוונה להונות, בכך שבצעו באמצעותו עסקת אשראי לרכישת נעליים ושילמו סכום בסך 930 ש"ח.

(ו) באישום העשירי נטען כי בתאריך 25.8.2013, המבקש השתמש בפרטי כרטיס חיוב מזויף בכוונה להונות, בכך שרכש באמצעותו ארוחה תמורת סך של 332 ש"ח.

(ז) באישום האחד עשר נטען כי בנסיבות המפורטות בכתב האישום המתוקן באישומים הראשון עד השמיני, המבקש הסתייע ברכב מסוג שברולט שבחזקתו - לביצוע פשע, בכך שאיפסן בתוכו מוצרים שנרכשו במרמה בכרטיסי חיוב מזויפים.

3. בית המשפט השלום הנכבד הרשיע את המבקש, על יסוד הודאתו בכתב האישום המתוקן, בעבירות הבאות:

(א) באישום השני - גניבת כרטיס חיוב, עבירה לפי סעיף 16(א) לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 (להלן: חוק כרטיסי חיוב), וזיוף, עבירה לפי סעיף 418 יחד עם סעיף 420 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

(ב) באישום השלישי - קבלת רכוש שהושג בפשע, עבירה לפי סעיף 411 לחוק העונשין.

(ג) באישום הרביעי - קבלת רכוש שהושג בפשע, עבירה לפי סעיף 411 לחוק העונשין.

(ד) באישום השביעי - הונאה בכרטיס חיוב (שני מקרים), עבירה לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, קבלת דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, וניסיון לקבל דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 ביחד עם סעיף 25 לחוק העונשין.

(ה) באישום העשירי - הונאה בכרטיס חיוב, עבירה לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, וקבלת דבר במרמה עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין.

(ו) באישום האחד עשר - הסתייעות ברכב לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש].

4. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם בין הצדדים כי טרם הטיעונים לעונש המבקש יופנה לשירות המבחן לקבלת תסקיר, ואולם הם לא הגיעו להסכמה ביניהם ביחס לפרטי העונש.

5. בתאריך 04.05.2015, עובר לגזירת הדין - בית המשפט השלום הנכבד הפנה את המבקש לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות. בהחלטתו בית המשפט השלום הנכבד ציין כי הוא לא גיבש את עמדתו ביחס לעונש ההולם בנסיבות העניין, וכי ההפניה לממונה על עבודות שירות היא כדי שיהיו בפני בית המשפט כל הנתונים הדרושים לגזירת הדין.

6. בתאריך 14.07.2015, בית המשפט השלום הנכבד גזר את דינו של המבקש. במסגרת זו נקבע, בין היתר, כי מתחם העונש ההולם נע, בנסיבות העניין, בין מספר חודשי מאסר ל-36 חודשי מאסר. עוד נקבע כי חרף העובדה שבכתב האישום המתוקן הופרד המבקש מספיאן במרבית האישומים (מלבד האישום השביעי בו הם הואשמו יחד), עדיין קשה להבחין ביניהם נוכח הקשר הדוק בין השניים והעובדה שהחזיקו, בחלק מהמקרים, בכרטיסי חיוב זהים. במסגרת גזר הדין, בית המשפט השלום הנכבד עמד בנוסף על עברו הפלילי המכביד של המבקש, הכולל, בין היתר, עונשי מאסר בגין עבירות רכוש ואלימות. בית המשפט השלום הנכבד עמד עוד על תסקיר שירות המבחן, אשר המליץ, בין היתר, על עונש מוחשי, ונמנע מלבוא בהמלצה שיקומית בעניינו של המבקש. מנגד, ניתן משקל להודאתו של המבקש.

בסיכומם של דברים - בית המשפט השלום הנכבד גזר על המבקש את העונשים המפורטים בפסקה 1 שלעיל. עונש זהה נגזר על ספיאן.

7. המבקש הגיש ערעור על גזר דינו של בית המשפט השלום הנכבד, במסגרתו טען כי הערכאה הדיונית שגתה בכך שהשיתה על המבקש ועל ספיאן עונש זהה, וזאת, לשיטת המבקש, חרף הפער בין חומרת מעשיו של המבקש לבין חומרת מעשיו של ספיאן, והעובדה שספיאן נעצר בתיק אחר בעיצומם של ההליכים בפני בית המשפט השלום הנכבד. המבקש טען גם כי עונש המאסר שהושת עליו בגזר הדין חורג ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, ואיננה נותנת משקל הולם להודאתו, לעובדה ששהה במשך כשנה וחצי בתנאים מגבילים במהלך תקופת המשפט, לסכום הרווח הנמוך שהפיק, לשיטתו, כתוצאה מביצוע העבירות, ולגישתו היא אף איננה מתיישבת עם הפנייתו לקבלת חוות דעת של הממונה על עבודות שירות.

8. בתאריך 26.01.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את ערעורו של המבקש. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע, בין היתר, כי מתחם הענישה שנקבע, בנסיבות העניין, הוא ראוי. בית המשפט המחוזי הנכבד פסק עוד כי מתחם הענישה שנקבע על ידי בית המשפט השלום הנכבד הולם את נסיבות ביצוע העבירות, וגזר הדין התחשב כיאות בעברו הפלילי של המבקש, בתסקיר שהוגש בעניינו (אשר לא כלל המלצה טיפולית), ונתן גם משקל ראוי להודאתו של המבקש. בית המשפט המחוזי הנכבד אף קבע כי אין מקום לאבחן בין המבקש לספיאן לעניין העונש: "שכן חלקו של כל אחד מהם בביצוע העבירות ונתוניהם האישיים אינם מצדיקים אבחנה כזו" (עמ' 12).

נוכח האמור לעיל - בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את הערעור. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי המבקש יחל בריצוי עונשו בתאריך 03.05.2016, וכך נעשה.

9. למען שלמות התמונה אציין כי בקשת רשות ערעור שהגיש ספיאן על פסק הדין - נדחתה, בהחלטת חברי, השופט א' שהם (ראו: רע"פ 1579/16 ספיאן נ' מדינת ישראל (28.02.2016) (להלן: עניין ספיאן)).

מכאן הבקשה למתן רשות ערעור שבפני.

טענות המבקש

10. המבקש טוען כי בית המשפט השלום הנכבד שגה בכך שגזר את דינו לעונש מאסר בפועל, וזאת חרף העובדה שהפנה אותו לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות. לטענת המבקש, בית המשפט השלום הנכבד שגה בכך שהשית על ספיאן ועליו עונש זהה, וזאת, לשיטתו, חרף הפער הקיים ביניהם מבחינת נסיבותיהם האישיות. המבקש טוען עוד כי כעת בשלה העת לשיקומו וכי יש לאפשר לו למצות הליך שיקומי שלא מאחורי סורג ובריח (ראו: חוות דעת מטעם השירות הטיפולי "דף חדש" מתאריך 22.10.2015), וכי יש מקום להקל בעונש המאסר שנגזר עליו.

דיון והכרעה

11. לאחר עיון בבקשה שלפני ובחומר שצורף לה, וזאת אף מבלי צורך בתגובת המשיבה - נחה דעתי כי דין הבקשה להידחות. הטעמים לכך יובאו להלן.

12. בקשה זו אינה עונה על אמות המידה שנקבעו בפסיקתו של בית משפט זה למתן רשות ערעור. חרף טענותיו של המבקש - הבקשה אינה מעוררת שאלה משפטיות כבדת משקל, או רחבת היקף, אשר חורגת מעניינם הקונקרטי של הצדדים לה. כמו-כן לא ניכר חשש מפני עיוות דין, או אי-צדק חמור אשר נגרם למבקש (ראו: רע"פ 7971/15 גלקולי נ' מדינת ישראל, בפיסקה 10 (25.01.2016)). די בכך כדי לדחות את הבקשה.

13. זאת ועוד - הבקשה שלפני מופנית כל כולה כנגד חומרת העונש, אשר הושת על המבקש. בהקשר זה כבר נפסק כי לא תינתן רשות לערער ב"גלגול שלישי" על חומרת העונש, אלא במקרים חריגים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות (עיינו: רע"פ 4491/14 סורן נ' מדינת ישראל (29.06.2014)). בענייננו, העונש שנגזר על המבקש אינו סוטה חורג ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים בשים לב, בין היתר, לעברו הפלילי המכביד, ולחומרת העבירות בהן הורשע (ראו: ענין ספיאן, בפיסקה 6).

14. אף לגופם של דברים - דין הבקשה להידחות. בעבר נפסק כי אין בעצם הזמנת חוות דעת הממונה על עבודות שירות כדי לכבול את ידיו של בית המשפט הגוזר את דין הנאשם, לא כל שכן כאשר בית המשפט מציין הדבר זאת מראש בהחלטת ההפניה (ראו: רע"פ 2996/13 נייאזוב נ' מדינת ישראל, בפיסקה כח (13.08.2014)). בענייננו - בית משפט השלום הנכבד הדגיש במפורש בהחלטתו כי הוא איננו מחויב לחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות, תוך שהוא מבהיר כי:

"... עצם הפניה זו אין בה ולא כלום עם גזר הדין בסופו של יום. הפניה זו לא באה אלא כדי שיהיו לפני כל הנתונים הרלוונטים לגזר דינו של הנאשם [המבקש]" (בעמ' 11; ההדגשה שלי - ח"מ).

15. בנסיבות העניין שבפנינו - המבקש הורשע במעשים הונאה חמורים. המבקש ביצע הונאה שיטתית ומתוחכמת באמצעות כרטיסי חיוב, מתוך רצון להפיק רווחים קלים, ומבלי ליתן דעתו להשפעות הקשות שמעשיו עלולים לגרום לבעליהם של כרטיסים אלו (ראו גם: ענין ספיאן, בפיסקה 7). לכך יש להוסיף, את עברו הפלילי המכביד של המבקש, הכולל הרשעות במגוון רחב של עבירות פליליות, וריצוי עונשי מאסר לתקופות משמעותיות בגין הצתת רכב (16 חודשי

מאסר), סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה (30 חודשי מאסר), ניסיון שוד והחזקת נשק (42 חודשי מאסר), ועבירות נוספות - המצטברים לכדי 96 חודשי מאסר. מנגד, הנתונים העומדים לזכותו של המבקש נשקלו בידי בית משפט השלום הנכבד, ובכלל זאת הודאתו של המבקש בכתב האישום המתוקן.

16. לא מצאתי גם מקום להתערב במסקנתו של בית המשפט המחוזי הנכבד לעניין העדר צורך באבחנה בין המבקש לעניינו של ספיאן, בשים למהות האישומים, מושא כתב האישום המתוקן, וחלקו של כל אחד בהם. גם ההליך השיקומי הנטען על ידי המבקש איננו חזות הכל; בהקשר לכך ציינתי באחת הפרשות כי:

"... על אף חשיבותו של האינטרס השיקומי של הנאשם, מדובר בשיקול נוסף, אחד מני רבים, אותו על בית המשפט לשקול, לצד יתר שיקולי הענישה" (ראו: רע"פ 8531/15 עליה נ' מדינת ישראל, בפיסקה 9 (14.12.2015)).

מעבר לכך מהתסקיר שהוגש "מצטיירת תמונה קודרת ביותר", כדברי בית המשפט השלום הנכבד באשר למבקש (ראו: עמ' 22 לגזר הדין; ההדגשה שלי - ח"מ).

לפיכך לא מצאתי עילה המצדיקה את התערבותו של בית משפט זה "בגלגול שלישי" בעונש שנגזר על המבקש.

17. נוכח כל האמור לעיל - הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ב' באלול התשע"ו (5.9.2016).

שׁוֹפֵט